

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLICKÉ NOVINY
VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ NEDEL'U NA ŠESTNÁST' STRANÁCH.

<p>Predplatná cena : Na celý rok ... 4 koruny — hal. Na pol roka ... 2 " — " Na štvrt' roka ... 1 " 20 " <i>Jednotlivé číslo 8 hal.</i></p>	<p>Zodpovedný redaktor: EDVARD SÁNDORFI. Majiteľ' a vydavateľ': JAN MOLNÁR</p>	<p>Redakcia a vydavateľstvo: Budapest, VIII. ker., József-körut 35. sem sa majú posielat' predplatky, jako dopisy do novin, ohlásky a náhodné reklamácie. Cena jedného 5 stĺpcového malého riadku je 20 hl. Rukopisy sa naspak nedávajú.</p>
--	--	--

Mojžiš.

V písme svätom starého zákona v II. knihe Mojžišovej v kapitole 1-ej od veršu 8—14 čítame toto: «Medzitým povstal kráľ nový nad Egyptom, ktorý neznal Jozefa: a reknul k ľudu svojemu: Hľa ľud synov israelských jest mnohý a silnejší nad nás. Podte, múdre potlačme ho, aby snád nerozmnožil sa; a keby nastala proti nám vojna, aby sa nepripojil k nepriateľom naším a vybojúc nás vyšiel by zo zeme. Ustanovil tedy nad nimi úradnikov robôt, aby ich trápili bremenami: i vystavili mestá stánov Faraonovi Fíthom a Ramesses. A čím viacej utískali ich, tým viacej sa rozmnožovali a rástli. I nenávideli synov israelských Egyptskí a trápili ich posmievajúc sa im, a k horkosti privodili život jejich robotami ťažkými v hline a tehlách, i všetkej slúžobnosti, noužto po robotách zeme utískovaní boli.»

V 2-ej ale kapitole tejže knihy vo veršu 11—12 čítame toto: «V tých dňoch, keď vyrástol Mojžiš, vyšiel k bratom svojim: i videl trápenia jejich a muža egyptského ako bije jedného z hebrejských bratov jeho. A ohliadnuc sa sem i tam a vidiac, že žiadneho tu neni, zabil egyptského, skryl ho v piesku.»

Národ israelský bol tedy od Egyptčanov hrozne utlačovaný, utiskovaný, trápený. Mojžiš vidiac to utlačovania, utiskovania, trápenia svojích bratov, vidiac ako jeden Egyptčan bije jedného z jeho bratov hebrejských, zabil toho Egyptčana. Sláve Mojžišovej, tohoto židovského osloboditeľa a zákonodarca nič to nevadí, že jedného z tých mnohých biričov egyptských zabil! kdežto z písma svätého vieme, že títo egyptskí biriči predsa tolko opatrnosti mali, že útrapy židovských tehliarov

aspoň hrncami plnými mäsa a cibule miernili. I za našich časov sú mnohí jako ten Fárao, jako tí biriči egyptskí. A sú národy, ktoré bezpečne prirovnať sa môžu ku tým utlačovaným, utiskovaným tehlárom hebrejským, ovšem s tým patrným rozdielom, že tieto národy pri všetkej svojej práci, pri veľkých daňoch, ktoré platí musejú, pri biede, psote, hladu nemôžu dosiahnuť ani dost malú čiastku tých práv, ktoré plnou rukou dávajú sa národom jiným menej četným a dane v stajnom pomere platiacím. Terajší Farahúni a biriči nemajú tolko politickej opatrnosti, aby útrapy týchto národov čím tým miernili, ale ešte čím ďalej, tým viac tie útrapy rozmnožujú, zväčšujú.

Hospodin poslal Mojžiša, ktorý tých tehliarov hebrejských — národ israelský — z tých útrap, z toho otroctva vyslobodil. Či Hospodin pošle dakého Mojžiša, ktorý terajších kresťanských tehliarov — kresťanské národy — z jejich útrap, z otroctva vyslobodí? — Či Hospodin pošle sem ku nám do tohoto nášho už celkom sožidovsteleného orságu dakého Mojžiša, ktorý by nás, tu najšie kresťanské národy, kresťanský ľud z tých jeho útrap, z toho ťažkého jarma, z toho tyranského židovského otroctva v ktorom upí, vyslobodil?

Pochybujem! Prečo?

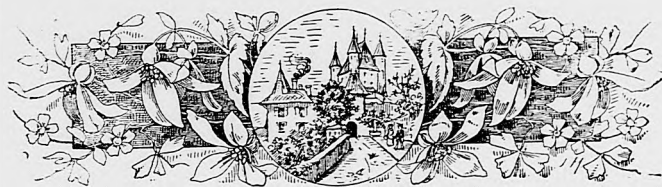
Mnohé sú toho príčiny. Mám tu tie príčiny vypísať, vyrátať? Keby som ja tu tie príčiny vypísal, beda by mi bolo, strhla by sa nad hlavou mojhou hrozná búrka s hromobitím; isto-iste by sa i cirkevná, i svetská politická vláda na mňa oborily, tlačová pravota, odsúdenia a žalár by ma neminúly, preto radšiej pomlčím. Len to na krátce podotknem, keby Hospodin ku nám do tohoto celkom sožidovsteleného orságu dakého Mojžiša poslal, aby ľud kresťanský z útrap, z otroctva ži-

dovského vyslobodil, iste žeby ho, na rozkaz židozedsárskej vlády, žandári jako buriča schmatli, do žalára zatvorili a konečne na smrť odsúdili, obesili alebo zastrelili. No, či nie? Hospodin tedy žiadneho Mojžiša ku nám na vyslobodenia ľudu kresťanského z otroctva židovského nepošle. Avšak nepošle ani preto, ponevác u nás ten ľud kresťanský neni toho ani hoden; bo ten ľud kresťanský u nás sa sám dobrovolne do toho ťažkého židovského jarma zapriaha, sám sa dobrovolne do toho tyranského židovského otroctva vrhá, a síce pijatikou, korhelstvom, ožralstvom a volením za ablegátov do snemu židov, zednárov, liberálnych tatárov, nevercov, neznabohov fanatických to nepriateľov Pána a Boha nášho Ježiša Krista a jeho sv. cirkve. Nuž a nad takýmto ľudom mal by sa Pán Boh smilovať, mal by mu dakého Mojžiša poslať, ktorý by ho z tohoto hnusného židovského otroctva vyslobodil? Veď by ho sám ten korhel'ský ľud, sami tí korhel'skí otroci židovskí ukamenovali, žavraždili. Máme toho smutnú zkúsenosť, vidíme to na vlastné oči, jako taký korhel'ský ľud, taký korhel'ský židovskí otroci nenávidia a prenasledujú tých, zvlášte ale tých kňazov, ktorí ich z toho hnusného pálenčného židovského otroctva vymaníť, vyslobodiť chcjú. Má toho i pisateľ týchto riadkov sám na sebe smutnú, trpkú zkúsenosť; vidíme to na vlastné oči, jako takíto pálenčení židovskí otroci v čas volieb ablegátov do snemu so židami, zednárami, liberálnymi tatármi za jeden remeň fahajú, a týchto sbesilých nepriateľov Pána Ježiša Krista a jeho sv. cirkve za peniaze, za pijatiku, za žranicu do snemu za ablegátov volia. Takýto korhel'ský ľud, takíto dobrovolní korhel'skí hnusní otroci židovskí zaiste nezasluhujú, aby sa Pán Boh nad nimi smiloval, aby ím dakého Mojžiša poslal, ktorý by ich z toho najhnusnejšieho židovského otroctva vyslobodil. Nanajvýš spravdivý Boh takýchto dobrovolných hnusných otrokov židovských za trest ponechá v tom tyranskom židovskom otroctve dotúď upieť, dokúď v tom svojom hnusnom korhel'stve sotrvávať, a židov, zednárov, liberálnych tatárov, neznabohov, nevercov, nepriateľov to Pána Ježiša Krista a jeho sv. cirkve za ablegátov do snemu volievať budú.

A preto ľudu môj kresťanský! chceš-li, aby sa Pán Boh smiloval nad tebou, smiluj sa najprv ty sám nad sebou! Chráň, varuj sa opilstva, ktoré

jako píše sv. Augustin «je matka všetkých neprávostí.» Opilstva, ktoré jako píše sv. Ján zlatoustý «činí z ľudí prasatá, áno činí z nich ešte čosi horšieho.» Opilstva, ktorým, jako píše sv. Basil veliký, «stávajú sa ľudia horšími, nerozumejšími nežli hovädá.» Opilstva, bo jako píše sv. Ján zlatoustý «Opilec je samochtiac diabolstvom posedlý.» A slávnej pamäti pápež Pius IX. praví: «Opilci katolíckej cirkve neveste Pána Ježiša Krista takú hanbu činia, ktorú i vlastnou krvou zmyť v stave nie sú.» Varuj, chráň sa tedy opilstva, chráň sa židovských pálenčených krčiem jako nákazlivej morovej rany. Prevádzaj striezlivý bohumilý život, a do snemu za ablegátov nevolievaj za peniaze, za pijatiku, za žranicu, nevolievaj nikdy židov, zednárov, liberálnych tatárov, nevercov, neznabohov, nepriateľov Pána a Boha nášho Ježiša Krista a jeho sv. cirkve a teda i nepriateľov svojích, ale si vol poctivých, statočných, verných kresťansko-katolíckych mužov, neohrozených vyznavačov, bojovníkov Kristových. A keď sa takto zachováš, staneš sa hodným smilovania Božieho, Boh sa smiluje nad tebou, pošle ťi neohrozeného Mojžiša, ktorý ťa z tyranského hnusného židovského otroctva vyslohodí.

Andrej Rojko, vyslúžilý farár.

POLITICKÉ CHÝRY.

Volebné pohyby.

Z Prievidze. Dňa 4-ho júna vydržiavala liberálna strana v deň najsvätejšej Trojice na hnoji p. Freibergera svoje sriadujúce shromaždenie. Svolať ho pán Lutyák Antal, liberáli z vonku dostavili sa na rozkaz notárov a rychárov: Mám nariadené vám rozkázať, zapriahni nepojdeš na cesty. Sišlo sa týmto spôsobom obr. i neob. liberálov asi 300; teda židov, pánov a roľníkov. Keď vtiarli povolani a rozkázaní do dvora hostínskeho, zatvorili sa brány, žandarmeria patrolovala, na smetisko vystúpil Lutyák, po ňom hovoril Gágor po slovenský a po nemecky. Viac chválili všetci liberalismus, ale chvála neosožila, bo sami to neveria čo vyprávali, konečne vystúpil Rudnay a tento odporúčať Mrkót Madára za liberálneho ablegáta akožto najliberálnejšieho, najmocnejšieho, najkalabnejšieho a najmúdrejšieho. A kto je to

ten pán? Nepozná ho nikto, nevedel o ňom nikto, nuž ale že brat vicispánov p. hlavný slúžny ho odporúčal a všetci liberáli pred týmto kalavným pánom padli do noh, sklonili svoje hlavy a zvolali: múdry múdreho odporúča a my pred múdrosťou sa koríme a voláme: Nech žije Aladár! Keď liberáli zase fiškála z Pešte mať chcú, ľud vyjavil hneď tam svoju mienku, neveríme Vám viac, dost ste nám už strák na kôle naukazovali a jedná sa tu o Vaše masné hrnce. — Nech žije ľud a ľudová strana! Es lebe das Volk und die Volkspartei! Potom sa začalo píť a ľud kresťanský učia deň najsvätejšej Trojice tak svätíť, že mnohí dopití domov sa navrátili. A potom vraj sloboda v slobodnej vlasti uhorskej, keď vicispánov brat vystupuje za ablegáta a pán hlavný slúžny dýchaním, hovorením a chodením nič iného nerobí len kortešuje a to po mestách, dedinách, v úrade a von z neho, ba i pútnikov pristavuje a miesto s nimi kajúenosť za zlô vykonáva i tam ich na to a isté navádza. Jaj, ale istým pánom je všetko dovolené, i to, že liberálistvo i do neba (ale ktorého?) privedie, lebo vraj p. slúžnemu i niektorí kňazi sú zaviazaní a jak je tak, nuž sa všetci tam sidu, my ale z hĺbky srdca voláme: Chráň nás od toho Bože!

Vojna v južnej Afrike.

V Afrike Angličania všetko probujú proti Búrom, používajú i mrzkých prostriedkov ale to všetko im nepomáha, Búri držia sa hrdinský; i toľ dokonale nabili Angličanov v jednej bitke, mnohí padli a zajali im výše 600 chlapov, i mnoho munície a kanónov. Angličania, pravda, i keď len jedného Búra zabijú alebo chytia, už roztrubujú o veľkom víťazstve, čo im ale už nikto neverí. Sám Kitchener chcel by už mať pokoj. Paniu búrskeho veliteľa Botu vystrojil do Európy ku Krügerovi s listom, v ktorom sľubuje veľmi výhodné podmienky pre Búrov. Ako cíti sa tam Kitchener a aké má výhľady, vidno z toho, že zase pýtal z Londýna vojenskú posilu, lebo ináčej že bude prinútený utiahnuť sa. A veru želal by si to každý poriadny človek, aby sa Angličania s hanbou utiahli, keď opovážili sa kradmou rukou siahať na majetok a na svobodu národa, ktorý prišiel k majetku svojimi mozolami a vedel si svobodu obrániť a udržať svojou krvou.

Interpellácia na p. ministra!

Jestli sa nemýlim vydali ste na všetky právomocnosti nariadenie, že poštové kasničky po dedinách u krémárov byť nesmejú. Vy najlepšie viete prečo to, a predsa viem viac dedin, že sú v krémách a deti keď idú do školy bežia rovno do krémy aj pre list už pýtať sa: či nielo list a to i 20—30. To pravda neni nič zlého ale tu najdú brata, sváka, ujca a tí s radosťou ponuknú deti mierkami čo oni neodvrhnú a také potom prídu do školy. A prečo to učiteľ trpí? Beda mu pred občanmi a vyššou vrchnosťou, ktorá často i s tým kortešuje.

Svedomitý učiteľ.

KRAJINSKÝ SNEM.

Snemovňa vyslancov.

Smrteľný zápas p. Ďura Kubinyiho, púchovského vyslanca liberála.

Nečudujte sa tomu. Pán Kubinyi je už nie mladý človek. On chcel zahanbiť voľakedajšieho rytiera Don Quizotta (čítaj Donkižota), ktorý odvážlive máchal mečom do kadeakých strašidiel — ovšem nejestvujúcich. Tento rytier vždy len takéto mátohy hľadal. Raz zazrel lopaty poveterného mlyna, nuž vyvolal lopatové koleso na súboj. Chcel byť silou-mocou hrdinom, preto aj koleso muselo byť šarkanom či drakom, ačpráve ono chudiatko o tom ani nevedelo. Lež Don Guizotte to tak chcel, a tak nastal zápas strašný a samosebou rozumie sa, že Don Quizotte choval sa ako pravý hrdina.

Aj p. Ďuro Kubinyi máchal ako taký rytier — hrdina Don Quizotte do jakéhosi strašidla panslavského. Chudák pracoval ťažko — k smrti morálnej. Poslednie vzdychy jeho nahnaly celú snemovňu do plaču, ale do plaču od nesmierného smiechu. Ludák Štefan Rakovszky zaspieval mu posledniu odobierku ako nasleduje:

Štefan Rakovszky: Pán vyslanec Ďurko Kubinyi obviňoval ma, že som paktoval s Pivkom, Stykom a Hurbanom; že som povedal, že ja neznám kráľa, ale len cisára; konečne že som povedal, že v tejto krajine počestný človek nemôže vyžiť, ale že sa musí vysťahovať. Na všetko zodpoviem svojim poriadkom.

Na všetkom tom obviňovaní nie je slova pravdivého. Ani slova pravdy! Nie je pravdy v tom jednoducho preto, lebo neverím, že by pán Pivko bol vlastizradcom. Ja som bol dostal od pána Ivana Pivku nasledovný telegramm do Viedne (číta): «Ďurko Kubinyi v snemovni znevážil moje meno obviňovaním z vlastizrady. Prosím vás, berte ho s pánom Arpádom Kubinyim v mojom mene na zodpovednosť.» — Ja som odpovedal na to, že som veľmi zaujatý; ale aj ináčej že nepoznám pána Ivana Pivku; nikdy som ho nepoznal, nevidel, nemôžem teda stáť k jeho službe a preto nezakročím. Ja som pána Ivana Pivku nikdy ani nevidel a nikdy neshováral sa s ním; toho dôkazom je aj list, ktorý bol v onom telegramme oznámený a v ktorom ma prosí zastupovať ho; list ten končí sa (číta): «Veľmi mi je ľúto, že vám, ktorého si následkom vášho vystupovania nekonečne ctím, nie som predstavený.» Pán Ivan Pivko nevidel ma teda; tu je list, komu sa páči, nech sa presvedčí. Tu je aj druhý list, od pána Styka. (Číta): «V druhej polovici mesiaca mája tohto roku pán vyslanec Ďurko Kubinyi, keď na vašu reč reflektoval, obvinil ma z toho, že som paktoval s ľudovou stranou a obzvlášte s vami. Keď tento výmysel pána Ď. Kubinyiho najrozhodnejšie zavrhum, osvedčujem, že to, čo som dosiaľ v záujme ľudovej strany urobil, urobil som to z presvedčenia a preto, ponač som ľudovú stranu

považoval za opravdovú a počestnú opposíciu.» (Pohyb a smiech na pravej strane. Major: Len počkajte a potom sa smejte! — A Pulszky sa zase smeje!)

Rakovszky: U nás niet inkompatibilných! (Potom číta ďalej): «Súčasne osvedčujem, že len na ľudovom shromaždení, ktoré sa lanského roku odbývalo, mal som šťastie poznať vás, keď mňa vám na tribúne boli predstavili.»

A teraz prednesiem ten najťažší prípad, prípad s Hurbanom. Áno, poznám Hurbana. Bol som s ním za dva dni a za dve noci, shovárali sme sa, besedovali o politike, ale ja nie som príčinou ani toho, ale prostredne pán vyslanec sám, pretože som mal so smelým a hrdinským bratom pána vyslanca súboj, následkom čoho posúdili ma na dva dni do štátneho väzenia, čo som v Segedíne vyse-del. Tam okrem mňa Hurban bol jediným štátnym väzňom a je prirodzené, že sme deň netrúvili nudou, ale tým, že sme sa spolu prechádzali. Teda ešte aj v tomto ctený pán vyslanec je mojím spoluvinníkom. Je pravda, že som sa vtedy s ním rozprával a poznal som v ňom veľmi zaujímavého, vzdelaného človeka, ktorý menovite na poli krásnej literatúry má takú europejskú vzdelanosť, že som mu ju závidel, a aj pán vyslanec mohol by mu ju závidieť. A vtedy prišla v reč aj situácia politická, aj otázka národnostná. (Čujme! Čujme!) A čiastočne počul som od neho vyznávať také zásady, ktoré som si osvojil, ale osvojil si ich aj ctený pán minister hospodárstva a čiastočne aj et, pán ministerpredseda. Povedal medziiným: že veľká bieda zapríčiňuje veľkú rozhorčenosť národností, že táto antipatia neplatí tak národu, ako zlej, naničhodnej a násilníckej administrácii, ktorú pán vyslanec vždycky zastáva. Povedal ďalej, že treba by bolo rozvinúť takú hospodársku akciu, akú ctený pán minister hospodárstva rozvíja teraz v krajoch ruských; že by treba bolo zachrániť ľud pred vyciavanim. (Tak je! Tak je!) A povedal to, čo pán ministerpredseda v jednej svojej reči bol povedal, že dobrým zaobchádzaním, prisným, svedomitým upotrebovaním zákonov možno by bolo mnoho na pravo i ľavo urobiť. (S ľava: Tak je! Tak je) Ja v tomto ohľade úplne súhlasím s ním. Bola ale aj taká čiastka jeho rozhovoru, na ktorú som povedal, že nesúhlasím s ním, lebo to protiví sa sednote maďarského štátu, v tom ohľade ani ja, ani iná politická strana nebude mu na pomoci, ani nebude sympatisovať s ním. (Hlas s ľava: Čo to bolo?) To, že treba by bolo popri zachovávaní jednoty krajiny podeliť krajinu na národnostné okresy. Ja som mu povedal na to, že k tomu nenajde strany v Uhorsku, lebo ažpráve za Arpádovcov a v časoch tureckých bola doba, keď krajina mechanicky bola rozdelená, roztrhaná, ale pocit spoludržania aj vtedy ešte bol tak mocný, že uhorskí občania, ktorí boli pod cudzím panstvom, poslali svojich vyslancov na snem do Prešporku alebo Šopronu. To bolo to, v čom sa naše cesty rozchodily.»

V ďalšej reči dokazoval, že nikdy nepovedal: «Ich kenne keinen König, sondern nur Kaiser» v takom smysle, aký mu Ď. Kubinyi a aj iní podkladali. Odvolal sa na minulosť svojej rodiny v časoch ťažkých. Jeho otec roku

1860 za príkladom iných vlastencov odoprel platiť daň, p. Ďurko Kubinyi však v tom čase ako vojak exekvoval takých vlastencov v Trenčíne. Či je tomu tak, pán Kubinyi?

Nebol by som veril že takýto veľký vlastenec chľúbi sa takou vlasteneckou minulosťou! Mám aj list o tom jeho vlasteneckom účinkovaní. (Číta): «Je veľká pravda, že Ďurko Kubinyi v rokoch šesťdesiatych exekvoval opravdových vlastencov, ktorí daň odopreli, ako poručík v Prilese exekvoval daň, neviem, ale je faktum, že s vojakmi sháňal dane.» — Vlastenectvo treba dokazovať skutkami voči moci a nie hubou a vreskom. Ale vlastenectvo et. pána vyslanca vídal som vždy len za chrptom moci. Je to lacné vlastenectvo, drať Maďara. Reč svoju zakľučil prvým veršom maďarskej piesne «Jaj be huncút a német», a síce: «Počkaj, Nemče, obanuješ — že Maďara exekuješ...»

Ďuro Kubinyi: Keby som nič iného nedocielil, len znivočil panslavismus týmto krátkym vystúpením, skutočne bol by som spokojný so sebou. (Na ľavej strane smiech a výkriky: Nech ho Pán Boh živí!) Tí slovenskí páni na moju otázku, či sú dobrí maďarskí vlastenci a nie panslávi, odpovedali: Nie sme panslávi, my sme Slováci a dobrí vlastenci, ale nepovedali, že maďarskí vlastenci.

Ď. Kubinyi: A keď sa ho ktosi spýtal, prečo nedá svoje deti učiť i maďarčine, odpovedal: Was braucht mein Kind ungarisch sprechen?!

Ján Molnár: Jeho malé dievča vie lepšie po maďarsky, ako pán vyslanec!

Ď. Kubinyi: Že som v rokoch šesťdesiatych nemal exekvovať? Bol som vojakom a ja vždy vedel a plnil som svoju povinnosť.

Rakovszky: I proti vlasti? To je pekná vec!

Ď. Kubinyi: Ja chcem hovoriť len o nevlastenectve. Nemenoval som nikoho. Aj dnes dostal som dva listy, ani tieto nebudem čítať. Ale z tých pánov, ktorých vídal som s pánom Rakovszkym, ešte aj dnes sedia niekoľko v žalári pre obviňovanie z vlastizrady.

Takto hľa dokonal Ďuro Kubinyi. Nadal katolikom, luteránom, ľudovej strane a celému svetu do panslávov, aby nemusel byť viacej ablegátom. Toho sa síce nemusí báť. Lež nám je predsa nesmierne ľúto tohoto znamenitého vlastenca horniackého. Kto že nám vykrámi odtiaľ také zázračné múdrosti? On síce je spokojný, že svojou krátkou rečou ak nič iného nedokázal, ale aspoň roztrieskal panslavismus! On síce je spokojný... ale Bože môj, čo bude s krajinou a hazafišágom, keď Kubinyi prestane jich brániť na sneme? Veď to ten Kubinyi prosím, ktorý maďarský síce — ako na sneme povedali — nehovorí pekne, ale zato po panslavský mu to ide jako po masle. Pán Ď. Kubinyi klesnul a prestal máchať proti strašidlám. No na miesto panslavských strašidiel povstali naši martinskí Slováci a odspievali mu tento trúchlospev:

Zavrátenie.

Vyslanec púchovského okresu p. Ďuro Kubinyi na sneme dňa 12. júna pri svojej polemickej reči proti pánu vyslancovi Štefanovi Rakovszkému vyslovil sa nasledovne:

«Z tých pánov, ktorých som len z ďaleka videl s pánom Štefanom Rakovszkym, niektorí ešte dnes sedia v žalári pre obvinenie z vlastizrady.»

Slová tieto týkajú sa nás, baňsko-bystrickou súdnou stolicou odsúdených pre búrenie (oslavovaním odsúdeného človeka, *laudatio criminis*) na väzenie, tedy nie pre vlastizrady a nie do žalára. Tvrdenie pána vyslanca Ďura Kubinyiho je tedy lož.

Ďalej tvrdí pán vyslanec Ďuro Kubinyi, že sme sa my dolupodpisani vyslovili, že «k uhorskému kráľovi prosbu nežadáme, radšej vytrpíme do konca pokutu.» I toto tvrdenie p. vyslanca Ďura Kubinyiho je púha lož.

Turčiansky Sv. Martin, 14. júna 1901.

Matúš Dula. Svetozár Hurban, Pavel Mudroň. Andrej Halaša. Vladimír Mudroň. Jozef Škultéty. Jozef Capko. Štefan Cablk. Ján Cablk. Eudovít Soltész. Jozef Fábry. Jozef Cipár. Samuel Kuchárik. Ďuro Čajda, Konštantín Hurban. Peter Kompíš. Gedeon Turzo. Julius Branecký. Anton Novák. Anton Bielek.

Desať článkov proti liehovým nápojom.

Sostavil dr. J. Šimsa,
lekár chorôb nervových a duševných v Krči u Prahy.

1. Opojné nápoje (pivo, víno, pálenka) obsahujúce alkohol (lieh = špiritus) sú pre zdravého človeka pochútkou nepotrebnou, pre niektorých nemocných sú len dočasným liekom dľa nariadenia lekárskeho.

2. Liehové nápoje vo väčšom množstve opijajú, omamujú, ba môžu náhlu smrť ochrnutím mozgu lebo srdca spôsobiť. Pivo a víno škodí tým viacej, čím ďalej sa pije; pálenka je zdraviu ľudskému najškodlivejšia.

3. Liehové nápoje z prvu rozčuľujú, podnecujú činnosť nervovú, ale pozdejšie spôsobujú ochabnutie. Ony otupujú pocit únavy a hladu, ale nie sú v stave ani telesné sily povzbudzovať ani udržiavať ani telu za náhradu potravy slúžiť.

4. Požívanie liehových nápojov spôsobuje onemocnenie dôležitých útrobov telesných, na pr. katár žalúdka, zánet pečienok a obličiek, ztučnenie a rozšírenie srdca a zánety mozgov a nervov. Alkohol oslabuje zdatnosť ľudského tela, tak že pijak je náchylnejší k vývinu rôznych nemocí (na pr. tuberkulosa, suchotín) a snadnejšie a skorej im podlieha ako človek striedmy.

5. Liehové nápoje sú zvlášte nebezpečným jedom deťom, pretože majú citlivejšie ústroje nervové. Pivo, víno a pálenka zaviňuje u detí rôzne nemoci telesné i duševné, čini ich lenivými, nervósnymi, vzdorovitými a nemravnými ba i zločinnými, konečne i k pijactvu náchylnými.

6. Pijáctvo následkom onemocnenia mozgu mení povahu človeka, otupuje ušľachtilé hnutie duše, vzbudzuje najhrubšie pudy a vedie k mravnej zpusťlosti a zločinom.

7. Pijáctvo otupuje schopnosti duševné, ohrozuje rozum človeka, vedie k šialenosti a blbosti.

8. Pijáctvo pôsobí veľmi škodlive na telesný i duševný vývin človeka. Deti pijakov bývajú nedúživé, slabo-

duché lebo blbé, zločinné, často trpia padúcnicou lebo choromyslnosťou.

9. Pijáctvo zaviňuje mnoho úrazov, nešťastia, zločinov, vrážd a sebevrážd, plní nemocnice, káznice a ústavy pre choromyslných, zničuje šťastie rodinné a privádza do biedy a núdze.

10. Najlepším liekom proti škodlivým následkom pijáctva je úplné odreknutie sa liehovín. Je dokázané zkušenosťou, že bez požívania liehových nápojov sú ľudia zdravší, ducha čulejšieho, snášajú ľahko telesné námahy, bavia a vzdelávajú sa lepšie a blahobyť ich rastie.

Poznámka. Týchto desať článkov môžu dostať ľudomilovia slovenskí v knihtačiarňi Salvovej v Ružomberku po 100 výtiskov za darmo. Pri žiadosti treba na portó priložiť 5 kr. (Zo «Slov. Listov».)

Púť.

Budinpeštianskí slovenskí katolíci *Jozefovskej* farnosti usporiadajú slávnostný púť na milostné miesto *Maria Stein* zvané, nachodiacie sa za Starým Budínom v deň sv. Petra a Pavla, 29. tohoto mesiaca. Púť pohne sa z Jozefovského chrámu o pol 7-ej ráno, a asi o 9-tej bude mať slovenskú kázeň a sv. omšu na milostnom mieste. Púť povedie *Edvard Sándorfi*, redaktor týchto novín a «Listov sv. Antona». Upozorňujeme všetkých milých bratov našich peštianskych a sestry, ktorí nemajú príležitosti Bohu sa modliť tak, ako ich mať učila, preto že slovenské bohoslužby sú vykázané z chrámov ostatných: aby sa pripojili všetci k nám. Katolíkom-Slovákom v Novej Pešti, ktorí nás prosili o upovedomenie, taktiež niektorým milým bratom a sestrám slovenským v obciach okolitých odporúčame tento oznam do zvláštnej pozornosti.

K nášmu obrazu.

«Ty si podpísal túto zmenku?» Ten nešťastný pre mnohých vynález: zmenka priviedla už niejedného na vnivoč. Náš obraz predstavuje nám tiež jednu z takých nešťastných zmenkových historii. Mladý syn čestného zemepána upadol do rúk úžernických židov, ktorí naviedli ho, aby vzal úžernicku požičku a podpísal falošne na zmenku meno vlastného otca, že veď zaplatí vtedy, keď bude mať a o zmenke nemusí nik vedieť. Úžerník žid ale nečakal, lež prišiel i so svedkami k panskej rodine a žiada ohromnú summu na falošný vechsel. Statočný otec neveriac svojim očiam a ušiam, pýta sa celý namrzený syna svojho: «Ty si podpísal túto zmenku?» Mať jeho a sestra čakajú s boláskou srdca a strachom na odpoveď. Nešťastný márnokratník je v klepei. Povie-li pravdu, že áno, otec jeho musí vyplatiť ohromnú summu istotne, lebo keby nechcel, židovi svedkovia, ktorých si žid priviedol, svedčili by, že sa priznal syn falošnému podpisu, a vtedy by mladého pána zapreli. Povie-li že nie, prítomní svedkovia budú svedčiť, že ani starý sa nepriznával podpisu, a vtedy bude museť mladý preukázať pred súdom, kde vzal teda otcov podpis. Nezbyva iného, než to, aby syn zahanbený mlčal a starý žida až do krajciara vyplatil. Kolko panských rodín znivočili už v Uhorsku márnokratní synovia a úžernickí židia!

Križoborci.

Preč s križom! — Kto že to tak škrečí, vreští? Tak škrečia, tak vrešia židia, ktorým «križ je pohoršenia.» Tak škrečia, tak vrešia i novomódni pohania, totižto zednári, liberálni tatári, socialisti, komunisti, anarchisti, nihilisti a všetci nevereckí, neznabožskí lotristi, títo prekliatí, zlorečení, kliatbou Božou ztížení, hnusní, podliacki otroci židovskí, ktorým «križ je bláznovstvo.» — Ačkoľvek židáci sa tvária ľabostajnými ku každému náboženstvu, predsa náboženstvo Kristovo, cirkev Kristovú, cirkev to katolícku prenasledujú s plným «žiarom svojej orientálnej náruživosti a zášti. Životnou úlohou židovstva je, všetkými možnými prostriedkami, spôsobami potlačovať, ničiť katolícku cirkev. Neuznávajú Pána Ježiša Krista za pravého Mesiáša s diabolskou zúrivosťou nevrazia na každého takého katolíckeho kňaza, ktorý má odvalu ukázať na jejich diabolské pôsobenia, takéhoto kňaza, keby mohli, by i zavraždili, jako to už i pisateľovi týchto riadkov boli vyhrožovali, že ho zavraždia, že črevá z neho vysnújú, že svet nebude ani vedieť, kde sa podel. Tí židia, ktorí pred dvetisíc rokami Pána Ježiša Krista upolíčkovali, upluvali, bičovali, trním korunovali, umučili a konečne na križ pribili a usmrtili, až posavád ešte nevymreli. Tí židia, ktorí pred dvetisíc rokami vo dvore Pilátovom s diabolským škrekom volali, vrešali: «Chceme Barabáša a nie Krista!» a «Ukrižuj, ukrižuj ho!» totižto Krista, volajú ešte i dnes «Ukrižuj!» Preč s Kristom! Preč s jeho križom!»

«Preč s Kristom! Preč s jeho križom zo škôl, chceme slobodnú školu!» Škola bez Krista, bez jeho križa, bez náboženstva je ideálom židov a jejich s nimi spojených otrokov, zednárov, liberálnych tatárov, socialistov, komunistov, anarchistov, nihilistov a všetkých nevereckých, neznabožských lotristov, zlorečených, prekliatých, kliatbou Božou ztížených, podliackých, sjednotených antikristov, «sberby satanášovej». Preto odstraňujú zo škôl Kristové križe. Preto i v Budapešti z univerzitných poslucháren odstránili križe Kristové títo sjednotení antikristovia, táto prekliata háveď,

sberba satanášova, a na miesto križa Kristového rádi by tam zavesili zednárske trojuholníky a židovské šesťuholníky, židovskú to hviezdu «mogen-doved». — Návrh na odstránenie križov zo škôl podal v Paríži židák Herold. A tento židovský návrh prijala i u nás v tomto našom už celkom so-židovštelom orságu židovsko-zednárske liberálne vlády. — A slyš to svete! S týmito nepriateľmi križa Kristového, s týmito antikristami, s touto sberbou satanášovou fahajú za jeden remeň ešte i sami niektorí katolíci a kňazi! Takoví sú i tí, ktorí univerzitných žiakov preto, že križe v posluchárnach umiestnili, miesto toho, aby ich za to pochválili, ešte ich prísne karhali a jedného na vždy z univerzity vytvorili. Judáši, Kajfáši, Piláti, Herodesi, Farizeji, Zákoníci teraz sa vyhovárajú, ospravedlňujú, ruky si umývajú praviac, že oni len dľa zákona jednali, keď tak učinili. No, na takový zákon s odpúštením — —. Môžete si Vy s jakýmkoľvek parfúmovým, trebárs i s cibulocesanakovým židovským mydlom, sapúňom vaše ruky umývať, tú hanebnú škvrtu vy z vás nikdy nezmýjete, tá hnusná škvrtka zostane na vás na veky lpieť. Je to pre vás veľká hanba a potupa: Kresťansko-katolíckych žiakov, neohrozených vyznavačov križa Kristového preto karhať, ba i z univerzity vytvoriť, že križ Kristov v univerzitných posluchárnach umiestnili. Verte, že vaša odplata za to, nebude inakšia, nežli jaká bola starých židovských farizejov a zákoníkov. Žiaci ale, neohrození vyznavači križa Kristového majú veľkú zásluhu pred Pánom Bohom, a veľkú slávu pred celým kresťansko-katolíckym svetom. «Kto nevyznáva svedectvo o križu, z diavla jest» píše sv. Polykarp, biskup a mučedník. Epist. ad Philip. c. 7. Tieto slova platia o všetkých nepriateľoch križa Kristového, i tiež o všetkých tých, ktorí s týmito nepriateľmi za jeden remeň fahajú, všetci sú z diavla, o všetkých platia slova Kristové «Vos ex patre diabolo estis» t. j. «Vy z otca diavla ste». Verným vyznavačom a čiteľom križa Kristovho «je križ veľkým tajemstvom, najdrahším pokladom, múdrosťou a slávou» S. Augustin supra illud ad Gal. 6. Mihi absit gloriari. «Križ Kristov krásnejšie nás ozdobuje, nežli diamanty, koruny a zlaté rúcha z perál a drahých kameňov.» Sv. Ján zlatoustý. Homil. in venerabl. cruce. Tom. 6. pag. 292. Edit. Paris 1624. «Ani koruna kráľovská nekrášli tak, jako križ, ktorý všetkého uctenia

jest hodnejší». Sv. Ján zlatoustý. Demonstr. adv. Gentil. quod Christ. sit Deus. «V kríži spasenia jest, v kríži život, v kríži ochrana od nepriateľ, v kríži naplnenia sladkosti nebeskej, v kríži sila myslí, v kríži radosť ducha, v kríži najvyšší vrchol čnosti, v kríži dokonania sviatosti. Neni spasenia duše, ani nádeje života večného, jedine v kríži.» Bl. Tomáš Kemp. De im. Chr. lib. 2. cap. 12. n. 2. «Nechcej sa za toto veľiké dobro stydeť, aby sa Kristus nestydel za teba, až príde vo svojej sláve. Lebo tedy uzreš pred Kristom toto znamenia, nad slnečné papršky jasnejšie.» Sv. Ján zlatoustý. Hom. 55 in Mat.

Z tohoto môžeme posúdiť, čo sú to za ľudia tí nepriatelia kríža Kristového: židia, zednári, liberálni tatári, socialisti, komunisti, anarchisti, nihilisti a všeliakí nevereckí, neznabožskí lotristi a tí, ktorí s týmito lotristami za jeden remeň fahajú, verných vyznavačov, ctiteľov a bojovníkov kríža Krista prenasledujú, karhajú, trestajú. Sú to ľudia z diabla, «vos ex patre diabolo estis,» sú to antikristovia, sú to zlodečnosť, prekliata, kliatbou Božou zlížená haveď, banda, sberba satanášova.

My však milý kresťane! nestyďme sa za kríž Kristov, budíž On naším veľikým tajemstvom, najdrahším pokladom, našou múdrosťou a slávou, volajme z hlbín srdca nášho so sv. Pavlom apoštolom: «Odo mňa však odstúp to, aby som sa v čom chválil, jedine v kríži Pána nášho Ježiša Krista, skrze ktorého svet je ukrižovaný mne a ja svetu.» Gal. 6. 14. — Sláva, večná sláva svätému krížu Kristovému! Sláva všetkým verným, neohrozeným vyznavačom jeho! Sláva! Sláva! Sláva!

Andrej Rojko, vyslúžilý farár.

Vyhlasenie.

Liberáli a potrimyskovia okresu prievdzského už od dlhšieho času zvlášte ale včúľ roztrusujú, že som ja s p. *Sporzonom* sa pojednal, akýsi kontrakt uzavrel a tých, ktorí by mňa volili, jemu odovzdať chcel. Toto všetko vyhlasujem za vymysleninu a podľú lož, jakej len človek ešte nezrelý alebo etí zbavený schopný je. Ja som si povedomý tej kresťanskej dôvery, ktorou mňa ctení voličia okresu tak skvele počtili, konal som povinnosť svoju za dobro ľudu svedomite a nie za mysku šošovice, a preto i budem vedieť počty zložiť do rúk tých, ktorých som zastupoval a im slobodnú voľbu odporúčať takeho muža, ktorý nie pálením, nie sľubami, brozbami, podvádzaním, podplácaním, zneužívaním úradnej moci, lež počestne a dôverne vyvolený byť chce. A takej voľby je schopný len kresťan, ľudový kandidát. A preto za ten čas privolávam. «Nech žije kresťanská ľudová strana!»

Michal Juriss,
krajinský vyslanec okresu prievdzského.

BESEDNICA.

O krčmách.

Prepracované zo spisov † Jozefa Emmanuel, dekana a farára košeckého.

Za predošlých časov mali sme hostince,
Zabávali sa v nich mládenci, dievčence;
Mládenci pod perom išli na muziku,
Kde si s panenkami tančili dľa zvyku.

Bez zvadov išlo to, a v striezlivom stave,
Bo starší tiež brali účasť na zábave;
Však ale zábava určitý čas mala,
Na ktorý vždy vrchnosť pilný pozor dala.

Keď vstúpil do krémy hlásnik s halapardou,
To bolo znamenie zvlášť pre mladú gardu,
Že koniec muziky, a čas je už k tomu,
Aby sa rozišli, každý k svojmu domu.

O krátky čas v skutku na celej hospode
Tichúčko to bolo, priam jako by v hrobe;
Len hlásnik, keď spieval na svoju hodinu,
Hlas jeho bol milý pre celú dolinu.

Tenkrát však neznali pálené, ani kvit,
Ba ani nesedel po krčmách dnešný hyd.
Kež každý hostinský kresťanom bol spolu,
Pocestný, keď prišiel, sadnul k jeho stolu.

Keď zvolal: pán táto! — majú čo k jedeniu?
Pani máma niesla misku plnú jemu,
Deéra zas doniesla nože a taniery,
Pozdravujúc hosťa hned ešte od dverí.

Pán táta položil na stôl krčah piva,
A hned medzi nimi povstala reč živá;
Pocestný rozprával: kde on počestoval,
Čo videl, čo skúsil, kde kedy nocoval.

Hostinský zas jemu: z okolia celého,
Porozprával všetko, čo bolo nového.
A tak sa čas míňal v tom rečnení mnohom,
Hosť obed zaplatil, a išiel dial s Bohom.

A teraz jaká to veľká je premena!
Krčmári dedinskí z jedného plemena,
Neľudského totiž; — krémy plné smradu,
Kde samí korheľi pijú len na «bradu.»

Tu jedon huláka, tam druhý zas' reve,
Tretí zahrusený, jako sviňa v chlieve
Sem-tam sa potáča, z úst mu sliny tečú,
O chvíľu ho domov pod pazuchy vlečú.

Krik, lármo, búchanie ; — krémár sa len smeje,
 Pokradomy vodu do pálenia leje,
 V tom sa bitka strhne, — lavice práskajú,
 Vláčia sa po zemi, zaucha lietajú.

Hryzú sa, jako psi zubami po tele,
 S krvou sú barvené šaty jejich celé ;
 Vonku zas na dvore, korheľ v každom kúte,
 Jako snop napitý po zemi sa kute.

Rád by stal na nohy, znova na zem búši,
 Žena ho po chrbte bije a hrdúsi ;
 Eud sa z ulie zháňa, — chlapeci vókol skáču,
 Vidiac mužov spitých, ženy s defmi plačú.

Varujte sa teda tej smradlavej krěmy,
 Korhelia kde taký život vedú hnusný,
 Krěma je veliká záhuba mravnosti,
 Peleša zlodejov — žriedlo mnohej zlosti.

Ona je prepastou, do ktorej padajú
 Korhelov gazdovstvá, a všetko čo majú ;
 Tam je bujně hniezdo, kde sa hriechy plodia,
 Kde z Iudu zobračov a zločincov robia.

Krěma je života i zdravia otravou,
 Pre Iud schudobnelý hospodou smradlavou ;
 Kde zápach pálenky spôsobí hlavy bôl,
 Kde horheľ, bez rohov, horší je jako vól.

Krěma je tá lávka, vedúca do pekla,
 Po ktorej už neráz smrť korhelov vliekla ;
 Vól pije len dotiaľ, dokiaľ smäd svoj cíti,
 Prečo že tiež človek smäd tak neutíši ?

CHÝRNIK.

Úctivé upozornenie !

Láskave prosíme ctených čitateľov, keď pošlú predplatok na noviny, nech nezameškajú prilepiť na poštovú poukážku, na — k písaniu určité — miesto svoju tlačенú adresu, t. j. meno a bydlisko, pod ktorou dostávajú noviny. S týmto s jednej strany poľahšia našu prácu, nadovšetko ale koniec môžeme urobiť takým neprávostiam jako je to, že noviny v svojom čase nedochádzajú.

Vydavateľstvo novín.

Nový farár. František *Klein*, kaplán belanský zvolený je do Richvaldu (Spiš) za farára.

Púť do Levoče aj v tomto milostivom lete zo všetkých vyšnouhorských západných stolíc ku dňu 2-ho júla zariadená bude. Kto teda medzi doma vybavovanými návštevami kostolov chce na levočskej Hore sv. Sviatosti

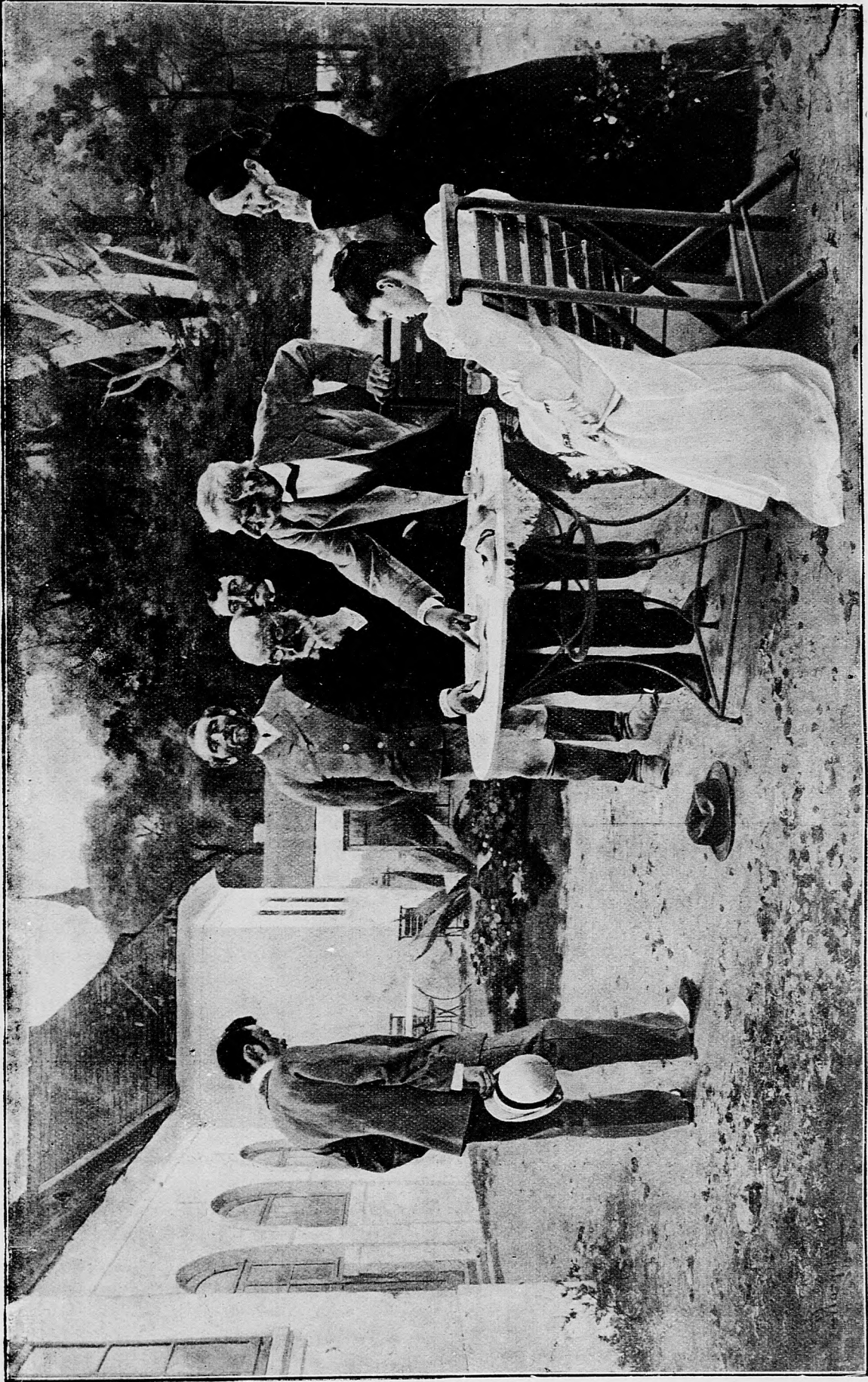
priať a plnomocných odpustkov účastným sa stať, nech sa na každý pád do 20-ho júna u mňa hlási. Pôjdeme osobným vlakom až do samej Levoče. Tento sa 30-ho júna zo Žiliny okolo 1/25 hod. ráno pohne. Vo sv. Mikuláši všetci vysadneme a pôjdeme do farského kostola, kde po odmodlení Lytání k najsv. Srdcu Krista Pána bude kázeň a po nej tichá sv. omša. Celá cesta jednou a tú istou na II. lebo III-tú kl. vymenenou karetkou sa ta nazpät prekoná. Ponevác toho roku až do samej Levoče vlakom pôjdeme, cestovná karetká o niekoľko halierov drahšia bude ako predešlé roky. Všetkých kázní spolu aj v L. Sv. Mikuláši vydržiavanou bude 11. Skrz mňa vystavené karetky t. j. »soznánie« jednému každému pútnikovi zavčasu odošlem, ale keď by aj patriční toto moje soznánie pred púťou nedostali do rúk, to nič nerobí, bo tieto karetky nám len ku zpiatočnej ceste potrebné budú, keď do domu zdarma cestovať budeme. Posvätenie kaplnky nad studnou levočskej Hory sa 1-ho júla pred poľudnim prevedie. Programy v Sv. Mikuláši rozdám. V Habovke, dňa 27-ho mája r. 1901. p. p. Zuberec. *Ján Hattyár*, farár, vodca púte a t. strážnik nazaretského sv. Domu v Lorete.

Púť na Maria Einsiedel. 23-ho júna pôjde procesia z chrámu pp. Františkánov, pod vedením p. Irenusa Majzon na Maria Einsiedel, kde bude sv. omša aj kázeň. Tí, ktorí sa na tejto púti chcú súčasť, nech sa dostavia 23-ho júna, ráno o 6-tej hod. do chrámu pp. Františkánov.

A. Rösler, spevár.

Kráľovské poďakovanie antisemitom. Nedávno poslanstvo mníchovského antisemitického spolku prinieslo hold a strieborný vavrínový veniec viedeňskému mešianostovi dr. Luegerovi. Pri tej príležitosti zastupitelia viedeňských a mníchovských kresťanských a antisemitických strán upravili holdujúci telegramm na cisára a kráľa Franca Jozefa. Krajinský miestodržiteľ následkom poverenia panovníkovho upravil prítomný prípis na mešianostu Leugera, v ktorom vyslovuje najvyššiu vďaku panovníka za holdujúci pozdrav shromaždených žastupiteľov kresťanských a antisemitických strán.

Sv. missie vo Fraštáku byly po tieto dni od PP. Jesuitov Daubnera a Silvestra vydržiavané. S Božou pomocou tak sa podarilo, že sa im zriedka ktoré prirovnaf môžu. Lud bral s najväčšou horlivosťou účasť na nich. Len, bohužiaľ, pre tolké ľudstvo nebolo dost ani miesta ani knazov. Kostol farský býval ráno o pol 6. a večer o pol 7. preplnený. Ludia, bárs aj vo viniciach nie málo zaujatí, prácu tak si usporiadali, že dušu neukrátili. Blízo 4000 veriacich sa vyspovedalo a Sviatosť oltárnu prijalo : 100 žiakov z občianskych škôl, na 400 dietok a asi tolko panien i mládencov, blízo 1700 ženských a asi 1150 mužov. Všetci s najväčšou úprimnosťou a žiadosťou pred seba si vzali život svoj podľa viery a prikazov Božích napozatým usporiadať. Do spolku kresťanskej striezlivosti (a spolu do spolku Srdea Ježišovho) vstúpilo asi 500. Utešené bolo vidieť mužov pri sv. prijímaní a odriekani, kde len mužovia kostol naplnili a všetci jako jedným hlasom : «O, Ježišu najmilejší» krásne spievali. Odpo-

«Ty si podpisal túto zmenku?»

ludnia prišlo mnoho hosfov a pri posviacke missionárskeho kríža, jako i pri processii bolo do 10.000 ľudí. Okná byly, kade processia išla, všade, ešte aj u mnohých židov osvetlené. Večer bol missiový kríž pred kostolom krásne osvetlený a ľud hlboko do noci pri ňom spieval a sa modlil.

Zajímavý zomrelý. Z Lvova sdeľujú, že v Lubačove nedávno padol do mdloby roľník Ivan Zuk. Rodina považovala ho za skutočne zomrelého, porobila prípravy k jeho pohrabu, vystrela ho na dasku a zažala sviece okolo neho. Asi o pol noci mŕtvý vstal, objavil sa prekvapenej rodine a pýtal si večeru. Dňom na to šiel do kostola a potom na faru, kde vyplatil zvonenie, sviece a kostolné pohrabné náradie, odtiaľ šiel k stolárovi, ktorý medzi tým bol vyhotovil preňho i rakev a vyplatil i toho. Je docela zdravý. Jeho šťastie, že precítnul prv, než by ho boli pochováli.

Za 60 hodín do Ameriky. Dľa «Daily Mail» robili v Petrohrade zkúšky s novým podmorským parnikom a docielili také výsledky, o akých sa dosiaľ nikomu ani nesnilo. Parník má totižto takú rýchlosť, že cestu z Európy do Newyorku vykoná za 60 hodín, t. j. za 2¹/₂ dňa; dosiaľ najrýchlejšie lode potrebovaly k tomu 5¹/₂ dňa. To je ozaj báječná rýchlosť.

Kresťanský ruch na universite pešťbudínskej. Ferdinand Bernolák, ktorý lanskeho roku po známom attentáte na kríže, v universitnej budove umiestený, vzbudil mohutný ruch kresťanských universitancov, uverejňuje v «Alkotmányi» nasledovné vyzvanie: «Prosím zásadných mojich priateľov, ktorí v školskom r. 1901—2 budú občanmi pešťbudínskej university a ktorí sú náchylní pristúpiť k takej akcii, ktorej cieľom je, aby kresťanský ráz na našej universite stal sa vypuklejším a aby naši súdruhovia väčšou láskou pestovali kresťanské mravy a vedu, nech láskave sdelia mi svoju adresu». Pán Ferdinand Bernolák nachodí sa v Baňskej Bystrici a tam sa majú posielat dopisy.

Horúčosti v Tatrách. Z Bardijova píše: Od istého času panuje u nás strašná horúcosť. Teplomer v tóni ukazuje 28 stupňov, tak že človek sa môže najviac v hore ochladíť. K veľkej horúčosti nastalo veľké sucho, celý máj nespáchlo ani kvapky dážďu, tráva následkom ohromného sucha nerastie, tak že z tohoročného sena sotva čo bude, čo by bolo pre náš chudobný ľud veľmi veľké zlo, lebo by si ani tej málo lichvy nemohol vychovať. Aj siatiny tiež veľmi trpia následkom nadobýčajného sucha. Kedy-tedy sa primračí, ale dážďa niet.

Katolíci, poučme sa! Vojenský list «Reichswehr» zmieňujúc sa o ráznej, ale prípadnej zpráve «Correspondenzblattu» o «spiacej cirkvi», hovorí, aby katolíci a katolícke duchovenstvo nedriemali a nespali, ale aby sa pripravili na ráznu sebaobranu. Budú sa usilovať obrať vás o váš majetok jako vo Francii, Portugalsku a Španielsku. Nech si katolíci a rády vezmú príklad z čulosti svobodných murárov a židov. Modlitba zaiste pomáha, vydávanie náboženských a vzdelávacích spisov je prospešné, ale čoho je teraz predovšetkým treba, sú poučné,

objasňujúce ľudové spisy a ovšem i časopisy a živé, nadšené slová. Židia, výtečne na celom svete sriadení, dovedli sohnat obrovské majetky, v posledných 50 rokoch skoro vo všetkých štátoch sviedli do svojich rúk tretinu, až polovicu všetkého národného majetku; pomocou oznamov a podpôr ovládajú časopisy skoro všetkých strán a skoro vo všetkých dovedli si lesklými svojimi frásami a sľubami získať vodcovské postavenie. Veľká časť vyslancov býva zvolená na účet židovský . . . Keby sa katolíci zorganizovali jako židia, keby sa poučovali, podporovali, vtedy by dovedli obhájiť, čo dosiaľ majú, a získali by opäť, čo následkom nešťastia, nedbalosti alebo ľahkomyselnosti ztratili. Katolícka pevná organizácia v stredoveku dovedla katolícky ľud duševne i majetkove pred jeho nepriateľmi obhájiť, avšak katolíci odrazu prepadli zkaze a stávali sa korisťou odporcov, jak-náhle od pevnej organizácie, pevnej viery a mravouky a zvykov otcovských upustili. Toto hľa sú veľmi vážne slová, ktoré sa zvlášť nás slovenských katolíkov týkajú. U nás nesvobodno poučovať ľud a napomínať, by sa pridržiaval otcovských zvykov. To nemajú radi ani mnohí naši páni duchovní. Dobré fary, ponížený, úctlivý ľud to im je milé; ale osvetu rozširovať «poučnými, objasňujúcimi ľudovými spisami» toho sa jakosi boja. Ani nepíšu takéto spisy ani ich nečítajú, ba sa veru ešte aj hnevajú na takéto veci. Nuž ale hnev sem, hnev tam, predsa najdú sa nebojať svedomití mužovia, ktorým sú nielen dobré fary a vyznačenia milé, lež aj všetko to, čo môže poslúžiť k duševnému vývinu a vzdelaniu svojich veriacich. Bože, rozmnož počet takýchto mužov a žejnaj im hojne!

Vražda na jednej missii. Domorodci brazílskeho kraja Maranhao zvaného spáchali na jednej missii strašné krvepreliatie. Po tieto dni vtrhli do chrámu talianskej katolíckej missie v obci Alto Allegre a povraždili v ňom všetkých mníchov, mnišky a veriacich. Z chrámu išli do obce a aj tam povraždili všetkých katolíkov. Medzi inými zavraždili aj 28členovú rodinu bohatého farmera Andrea Carlosa de Oliviera. Sám farmer sa zachránil len tak, že sa mu podarilo vysadnúť na koňa a evalom ujsť. Po deväťhodinovej jazde dostal sa do mesta Barra de Corda a rozpovedal, čo sa stalo. Hneď vyslali vojsko, ktoré potom urobilo poriadok. Hlavných vinníkov odvieďli do Barra. Počet zavraždených katolíkov obnáša vyše dvesto.

Hrom v maštali. Z Mošoviec nám píše: Po tieto dni spustil sa u nás neočakávane prudký lejak v sprievode hrmenia. Okolo pol druhej silne zarachotilo. Hrom udrel do maštale rychtára Francisciho. Zabilo mu najkrajšieho koňa, druhého nebezpečne pochválalo.

Presvedčil som sa, že reumatické bolesti a opuchliny v chrbte a na rukách u mojej manželky sa doprosta stratily a kruté bolesti prestaly.

Tento poďakujúci prípis upravil pán Jan Hnalik, majster murársky v Suchej na pána Alberta Müllera v Budapešti, V., Jägerská u. 42 vynálezcovi dvojnásobnoelektro-magnetického kríža R. B. N. 86967, čo našim et. čitateľom v známosť uvádzame.

DOPISY.

Ružomberok.

Výťah z ružomberského policajného denného raportu.

Čo všetko naši malomestskí policajti do raportu naznačia a jakí sú svedomiti, na dôkaz podávam výťah doslovné z ružomberského rendőri napi jelentésu. Stojí tam doslovné :

«7 ho júna po polnoci do 3. hodiny sa páni hostia u Porgesa s veľkým krikom a lármom zabávali. Na nepamenuť nedali nič, tam boli prítomný: pán mestský kapitán B. P., vicerichtár Š. S., sirotár a kontrolor B. E., slávny notár S. J., podnotár K. B., krajčír mestský H. A., O. B. fotografist. K.» Nočná stráž K. M., K. J. Mená som neudal, možno že to tam somýlom stojí. Nuž nečudujme sa, v Ružomberku sú tri sporiteľne, ktoré strážiť je nie v stave nočná stráž, ale potrebné je i múdrejších z mesta k tomu: aby nik neukradol peniaze, každý že vraj mal pred sebou kanón «long Tom» nabitý, ktorý volajú v meste «koráme». No či nezaslúžia pred celým svetom pre svoju bedlivosť pochvalu? A veru áno. Hovorilo sa v kostole na «Božie telo», (padlo 6. júna): «Bedlite a modlite sa, aby ste nepadli do pokušenia». Prvú čiastku plnia verne, druhú ponechali plniť svojim deťom, tretiu strašia «long-tomom».

Veru tí policajti iste že sa museli pomýliť, tam malo stáť N. N. panslávi zabávali sa s lármom v noci. Tí dedinskí úradskí sú prevýšení.

Či nie je šťastné mesto Ružomberok!

Ablegáta má Anjela a uradských archanjelov, ktorí strážia nad svetom, pokým druhí spia. I čo ti treba este viacej?!

Niet sa čo čudovať nad tým. Mali sme veľké suchoty horúčosti až na 35 gradov. Dážda nič. Treba bolo povlaženia.

Ešte vás prosím pane Redaktor, aby ste ku tomu raportu nič nedoložili, ani punkta, lebo to doložili a vykonali patričných tatíkov mestských ich verné polovičky, keď sa im ráčilo páčiť priníť ich mužom z nočnej stráže domov.

Coráme.

Holič.

Pochválen buď Pán Ježiš Kristus!

Blahorodý Pán Redaktor!

Prosím úctive o uverejnenie a opravenie týchto niekoľko riadkov.

Predošlý týždeň bol na kortešackej ceste v našom skalickom volebnom okrese, náš vrele milovaný (!) liberálny krajinský vyslanec, pán Timót Fridecký. Môžem povedať a pošepnúť cteným čitateľom, že so znamenitým výsledkom.

V celom volebnom okrese, okrem notárov a rychtárov nikto si ho ani nevšimol. Len v Holiči sa pošfastilo pánu notárovi prilepiť somárske uši niekoľko ľudovým voličom. Tento pán, ktorý kričí, že nevie, kde mu stojí hlava od práce, a predsa má času pána vyslanca krajinského odprevádzať sem-tam po dedinách, na Božie Telo po processie v chytrosti pochytil niekoľko voličov na ulici a viedol ich jako tichých baránkov pred pána veľkomožného v deputácii. Tu vložil, že všetci poznajúc jeho vrele klopujúce srdce za ľud, jeho oduševnenie za hmotný prospech okresu svojeho, prosia ho, aby na tom bol, aby rieka Morava, ktorá ročíte aj trikrát vyleje, regulovaná bola na štátne útraty. Pekná historia! Títo tichí barani nevedeli, že táto reč čo znamená! Pán veľkomožný tu bol pred tým hlavným slúžným za pár rokov, včul ale päť rokov je krajinským vyslancom, ale ani vtedy, ani včul nevidel, že Morava vylieva, len teraz na raz, keď sa už blíži nová voľba, vidí, že čo by bolo potrebné. Za 5 rokov nepoznal okres volebný, teraz ale stíska ruky «vysokováženým» voličom.

Oduševnenie bolo ukrutné (!) a môžeme si pomysleť jako krútili hlavou všetci, keď sa vyslovil pán vyslanec, že: «kolko on pracoval za úbohý ľud za päť rokov». — «A skutočne až schudnúť od práce a od tých mnoho rečí, ktoré nestačily ani noviny tlačíť», poznamenaly niektoré zlé jazyky medzitým.

Na túto od nikoho neočakávanú reč taký «éljen» sa strhol, že chytro kázal narziť štyri súdky piva, aby si nepresilili hrdlá. Na zdar ctení voličia, len pite!

S Bohom!

Dr. Holičan.

Z Kopčian.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Velactený Pán Redaktor!

Prosím, ráčte nasledovné moje riadky uverejniť.

Zvestujem Vám veľkú novinu. Naš vyslanec p. Tim. Fridecký, ktorý cez päť rokov nemý bol na sneme, naraz začal rečniť. Strach pred budúci voľbami rozviazal mu jazyk. Na Božie Telo, t. j. 6-ho t. m. chodili štyria úradníci po voličoch, a nahovárali ich, že aby došli v sobotu t. j. 9-ho na obecný dom, a aby tam predostreli pred p. vyslancom svoje žiadosti. No reku pojdem tam aj ja.

Tu sa hréia naraz dva kočiare s cigánskymi muzikantmi a zrovna k p. Heinrichovi, k hlave našej blahoslavenej obce. Za nimi dojachaly ešte tri kočiary, na ktorých sedeli: náš vyslanec Tim. Fridecký, jeho brat náš hl. slúžny Belo Fridecký, holičský notár, zverolekár, sirotský, jeden vojenský poručík a pisári.

Nasháňali voličov nevoličov asi 37, a pán vyslanec držal svoju slavnú reč.

Najsamprv hovoril, že bude na tom stáť, aby rieka Morava, ktorá každoročne mnoho škody narobí, hola regulovaná. To je vec veľmi chvalitebná. Ale pýtam sa Vás p. vyslanca, teprv včul pred voľbami Vám napadlo, že Morava škody robí? Veď ste už päť rokov našim vyslancom, predtým ste bol u nás slúžným a tak často ste chodieval do Hodonína cez Moravu na to plzeňské, a vtedy

ste nikdy nezbadali, že je Morava vyliatá?! A váš pán brat je u nás hl. slúžnym, a ten tiež mohol Vás upovedomiť, že kolko škody zapričiňuje tá rieka. Teprv včul Vám to napadlo, keď je Vám úzko?!

Ďalej ste o tom hovoril, že uhorsko-moravské hranice sú zavreté, a že keď vypukne v niektorom dome chytľavá nemoc medzi dobytkom, že vtedy býva zavretá celá obec, a že vraj Vy tomuto chcete odpomôcť. Aj toto je pekné. Ale takýto poriadok panuje u nás už od rokov a Vy ste u nás tiež boli slúžnym a päť rokov vyslancom, nuž prečo ste tomu neodpomohli; za päť rokov mali ste času ústa otvoriť. A neurobili ste to. Teprv včul Vám to napadlo, keď je Vám úzko?!

Naposledy ste sľubovali, že budete o to pracovať, aby sa menšia daň platila. Však vidíme, jako sa tá vaša liberálna strana o nás stará. Keď ste odpustili vy liberáli spoločnosti «Adrie» na 10 rokov daň, ktorá činí tisíce a tisíce a z čoho len židia a kapitalisti majú ošoh, pravda to s tým pomáhate roľníctvu! Čo tam odpustíte, to na nás doženete. Mali ste radšej povedať, že budete na tom stáť, aby židia a boháči menšiu daň platili.

Včul už viete medzi nás dojsť; včul už sľubujete hory dolý, lebo viete, že od toho závisíte; ale cez päť rokov ste si ani na to nepomysleli, že či žijeme. Prečo ste nebojovali za naše práva, za náš dobrobyt, za našu reč? Včul už viete, že sú na svete aj Slováci a na sneme šliapete naše dobré práva. Veď ste od Slovákov zvolený, teda slovenský ľud tam máte zastávať. Včas núdze je pravda dobrá aj slovenská reč?!

Keď by ste boli neznámy u nás pán vyslanec, snáď by sme Vám verili, ale Vás už dobre známe. Ale veď ste v tej reči mnoho a aj nič sľubovali. Riekli ste síce, že chcete, aby sa Morava regulovala, ale že vláda to včul nemôže urobiť. Tak ste tiež riekli, že už je donesený zákon na daň, a tak že včul sa už nemôže tak hneď daň snížiť. To je reč?! Lahko je sľubovať to, o čom človek vie, že to nemôže byť.

A ešte niečo. Na to shromaždenie sa dostavil aj náš klerik a popisoval si prítomných voličov, čo mu žiadon za zlé nemôže mať; ale tým pánom sa to nepáčilo. I došiel k nemu holičský notár, že aby to nerobil, ale on naňho nič nedal a písal ďalej. I došiel k nemu hl. slúžny a nahováral ho, aby šiel medzi nich (t. j. tých pánov). Ale náš klerik mal rozum, že nešiel. Veď to by bola naňho haňa. Keď nemohol s ním takto nič urobiť, tak začal sa s ním prechádzať, až zašli k p. farárovi, ktorý bol spolužiakom hl. slúžneho. Jahnáhle vošli k p. farárovi už začal držať p. vyslanec reč, a tak náš klerik ju nemohol počúvať, ale ju nepočúval ani hl. slúžny. Ale dobre že ju ani nepočúval, lebo by sa mu bolo niečo stalo; veď tú reč ledvaj sniesly naše sprosté žalúdky.

Večer hrala muzika až do 1. hodiny po pol noci.

Vypilo sa 14 sudov piva, jedlo sa a kúrilo sa do nasitenia. A to všetko zadarmo. Jednomu šuhajovi dali tí dobrí páni aj 4 koruny, len aby tancoval.

Nuž čože to bolo, kortešovanie, či čo?

Ale všetkých vás lutoval jeden

Mladý volič.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Ponížená prosba k šľachetným ľudomilom.

Svinná-Novávés, filiálka stavia školu, poľažne už jestvujúcu požiadavkám zákonitým zodpovedne zväčšuje, čo s materiálom a so zariadením spolu bude 4000 korún stáť.

Školu našu chceli soštatniť a nedovolili sme to, bárs sme aj tým činom veľkú farchu na seba si vzali; farchu, ktorú sami by sme ani nesniesli. Avšak dôverujúc v obektivitu katol. spoločenstva, že nás podporovať bude v šľachetnej námahe, odhodlane vzali sme na seba farchu a zodpovednosť!

I preto s dôverou obraciame sa na ctených čitateľov «Krešťana», že nám budú nápomocní v našom podujatí a ku zaokrytiu útrat stavebných nám s malými milodarmi prispejú.

Ponechajúc zdľhavé reči a dokazovania obmedzujeme sa len na vyrečenie toho, že obec pražiadnej základiny školskej nemá, že ľud jej je veľmi chudobný, prikutý k hrude a je v opravdu hoden podpory v chvalitebnom podniku svojom.

Akýkoľvek malý milodar s povďakou príjmeme a cestou novín kvitujeme.

Ešte raz: V mene Božom!

Szinnye (Sáros vm. pošta loco), dňa 12. júna 1901.

Andrej Starínec ml., kurátor. *Ján Kurimszky*, farár a predseda škol. stolice.

Štefanová.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Veľavážený Pán Redaktor!

Chcem uspokojiť jedného pána liberálneho voliča, ktorý sa ponosuje na dopis v 20-tom čísle «Krešťana», a tiež neudáva svoje meno, kdežto on žiada, dopisovateľa Krešťana verejne podpísaného. Ten dopisovateľ, ktorý do «Slov. Novín» toto ponosovanie sdeľuje, je síce hoden polutovania, lebo ten les neni možná presadiť, ale by to preňho dobre bolo, lebo by menej obuve sodral, keď by ten les sa mohol do Litmanovej zahrady presadiť. Pán dopisovateľ, čo sa na tento menovaný dopis ponosuje, hovorí o ľudovej strane vo Spiši, že začala s veľkým apparátom pracovať a že sa jej vodcovia blažene usmievali a že včul keď prichádza čas volebného boja: «Utrácajú svoje koncepty». Na toto mu ja nize udaný dávam tiež odpoveď, že to je tiež len táranina, lebo ľudová strana svoje koncepty jakživ neutrati. Teda ten p. dopisovateľ do «Slov. Novín» len svoju urážku vyzdvihuje, kdežto on celej ľudovej strane úštipok urobil. Ešte dávam poznámku pánu dopisovateľovi «Slov. Novín», že ľudová strana jakživ nedržala reč o svojom programe pri dvoch bečkách piva, čo liberálov, ako je aj pán dopisovateľ, náramne bolí. Poznamenávam na veľký apparát strany ľudovej, že ten bude na našich stranách, odkiaľ tento dopis vyšiel, v hodnej miere vzrastať. A pán dopisovateľ, jako by sa vysmieval zo spišskej ľudovej strany, ale môže vedieť, že všetko nemôže na raz hore, ale pomály — že všetko môže sa zlepšiť. Však môže vedieť, že ľudová strana

mala len jedného vyslanca na sneme a po voľbách ich už bolo hodne. Tak to aj včuf pôjde, pretože sa naši ľudoví voličia nedajú tak zakúpiť, jako v Hrušove. Keď by sa tak boli voličia všetci držali, jako v našej obci, istotne by bola ľudová strana aspoň polovicu vyslancov na snem dostavila.

Naša dedinka je malá, nosí meno Štefanová v stolici prešporskej, má do 54 numier a počítuje do 380 obyvateľov, ale preto má blízko 40 voličov, ktorí pri minulých voľbách ukázali, že sú dobrí prívrženci strany ľudovej, lebo všetci pod vodcom našim bývalým ryehtárom Michalom Palkovičom dali svoje hlasy na ľudového kandidáta. Za čo bol aj spomenutý ryehtár na hlavu poranený s ostrým kusom skaly, keď sa domov navracal. A preto dávam na vedomie pánu dopisovateľovi, že keď vo Spiši ľudová strana trati koncepty, v prešporskej stolici zase trojnásobno sa vzráha. I upovedomujem toho dopisovateľa, že si tiež ostrím pero, jestli mne na toto odpoveď dá, ktorú aj vrele žiadam. Lebo keď nie, tak ho aj ja dopodrobna opovrhujem, jako on nami opovrhoval. Neskoršie zase niečo budem hotový cteným čitateľom Kresťana oznámif. S týmto si všetkých vysoko vážim, zostávam aj na budúce verným. *Rafaľ Tekula.*

Vyzvanie k predplateniu.

Viacrázy vyzvali sme už ct. čitateľov nášho časopisu, by pracovali na tom, že by «Kresťan» do čím viac príbytkov dochodil, že by zásady kresťanskej politiky čím viac sa rozširovaly.

Predplatná cena našich novín je :

na celý rok	4 koruny
na pol roka	2 koruny
na štvrt' roka	1 koruna.

Predplatiť treba len na túto adresu :

«Kresťan» kiadóhivatala
Budapest, VIII., József-körút 35.

Milodary.

Na vnútorné obnovenie spišsko-belanského kostola obetovali.

Z Belej: Jakub Bizub 10 korún.

Zo Slovenskej-Vsi: Bohuznámy 2 koruny.

Zo Stražekl Maria Plata, chudobná vdova už po tretý krát 50 halierov.

Z Ameriky: Sbiierka Mateja Zoricsaka 58 dollarov 24 centov, to jest 280 korún; ku ktorej prispeli: Ondrej Antosz 1 dol., Ignác Krisak 2 dol., František Blascak 2 dol., Matej Zoricsak 2 dol. 68 cent., Simún Vaveresak 2 dol., Pavel Pekar 50 cent., Anton Oleksak 25 cent., Anton Ripka 25 c., Simún Ripka 25 c., Florian Pitonyak 40 c., Michal Kiska 25 c., Jozef Kiska 25 c., Jozef Stopka Vojtech Harendaresik 50 c., Mikuláš Macsok 50 c., Ján

Depta 25 c., Ján Gancacik 50 c., Michal Pitonyak 50 c., Ján Trancek 25 c., Vincent Gacek 25 c., Urban Oleksak 1 dol., Ján Macsok 1 dol., Jozef Macsok 1 dol., Sebastian Kokelnyak 50 cent., Vincent Pitonyak 50 cent., Michal Vasilko 50 c., Jozef Kladzan 50 cent., Juraj Rongyos 25 c., Ignác Sterman 30 c. Izidor Pavlik 20 cent.

Všetkým tým vznešeným dobrodincom nech Pán Boh hojne zaplatí. Daj Bože, aby čím viacerí k tomu peknému cieľu obetovali, žeby náš milý Nebeský Kráľ v tom z každých strán kacírmí obklúčenom kostole čím skvelejší príbytok mal. *F. K.*

(Pokračovanie nasl.)

Ľudové shromaždenia

odbyvať sa budú *dňa 23. júna* dvoje, asice v *Mező Tereme* a *Csanálosi* v nagykárolyskom okrese.

Dňa 29-ho júna na deň sv. Petra a Pavla bude ľudové shromaždenie v *Gňazdanoch* (Gnésda) a *30-ho*, t. j. v nedeľu zase v *Matiašovciach*. Obom shromaždeniam bude predsedovať p. *Zoltan Zmeškal*, veľkostatkár a kraj. vyslanec.

Nuže Bratia naši milí, idte na tie shromaždenia všetci! chlap do chlapa! Ukážte Farahúnom, že ste verné dievky Kristové!

Odkazy redakcie.

Do Stupavy. Odpusťte drahý Bratu, váš dopis sa nám akosi stratil, nemohli sme ho uverejniť. Snád si nebudete sťažovať o tej veci ešte raz dačo napisať. Boh s nami!

Pitník. Že by som sa dostal na Vaše strany, na to veru niet žiadneho výhľadu. Čo týče sa toho vašeho príbudzného, my sme tej mienky, aby ostal tak jako je. Ale by snád môhol osadiť sa v Pešti od jasene. Tu by sa našla preňho aká taká pomoc, či už zamestnanie.

J. D. K. Jako ste si žiadal, tak sme uverejnili. Iba volaktoré snád výrazy sme zmenili. Za horlivosť ďakujeme. Bárš by aj vaší súdruhovia nasledovali vás.

Ján Gr. ml. v Polhore. Takú mappu a či vlastne knihu dostanete v meste u volaktorého trafikanta alebo aj knihára. Pýtajte si železničný konduktor pre celú Europu. To vás bude stáť 2 kor. Pre samé Uhorsko dostanete takú knížku za 20 hal.

A. Rösler. Prosíme Vás dávajte vaše oznamy vždy buďto nám samým, alebo sadzačovi.

Vp. A. Rojko. «Mojžiša» sme dali za úvodník. Takéto články sú nám veru prepotrebné pred voľbami. Snád sa ten náš nešťastný slovenský ľud chudiatko predsa len vzpomätá.

Š. Z. Budapešť. Báseň prepracujeme.

J. H. Dolný K. V budúcom čísle zadarmo,

Všetkým pánom dopisovateľom, ktorí nám ráčili zasláť správy o volebných pohyboch srdečne ďakujeme i zároveň prosíme každého ľudomila, by nás podobnými správami i na budúce podporovali.

Ďalšie odkazy v budúcom čísle.

Pút' do Lourdes-ov,

s zastavením sa milostných miest: Wilten, Einsiedeln a Paray le Monial.

Odchod: Z Budínpešte, západné nádražie, **15-ho júla** o 9-jej hodine ráno. — Duchovný vodca a správca pútu: velp. Ján *Kraszna*, dekan-farár z Duna-Haraszti.

Ceny pre súčastníkov: **I. trieda 230 zl., II. tr. 175 zl., III. trieda stravovanie za 9 dní: 100 zl., III. trieda len byt: 88 zl.**

Smer cesty: Cez Salzkammergut a Schveiz. — Prihlásiť sa možno len do 5-ho júla. — Preddavok: 30 zlatých.

Každému vďačne pošle podrobný program katolícka

Magyar Utazási Iroda.

Budapesten, IV, Ferencziek-tere 2. sz.

Fabrikant na kosy **Jozef Sohr** odporúča svoje oznamy ct. obecnstvu do láskavej pozornosti.

Ceny potravných článkov.

Upozorňujeme ct. obecnstvo, že temer všetky ceny sú v korunovej mene značen. Teda dobrý pozor na to dať. Ďalej na miesto 100 klgr. (metr. cent) je mnohokrát tovar len po 50 kiloch značený:

Pšenica: Potisská 8'05—8'25 kor., peštianska 7'87 7'77 kor., z Báčky 7'50 kor., banátská 8'00 korún.

Raž: 7'50—6'90 kor.

Jačmeň: na krm 6'50—7'— korún, do pálenice 6'— — kor., na várku 7'— — kor.

Kukurica: 5'30— — kor.

Múka pšeničná po 100 kil.

Číslo:	0	1	2	3	4	5
Cena:	24'60	23'60	22'80	22'40	21'80	21'20
		6	7	7 ¹ / ₂	8	
		19'60	17'80	15'80	10'80	

Otruby. po 100 kil.: drobné 9'20 korún, hrubé 9'20 korún.

Ovos: 5'50— — kor.

Krúpy: 2'40—2'30 kor., všetko po 100 kil.

Strova: *Fazula* veľká biela a okruhlá po 8'—8'25 brnava 7'50— —, pestrá 7'00—7'50, drobná 9'00—9'25, cúdená 10'50— —. *Hrach:* 10'50—12'50, lúpaný 20'— —. *Šušovica* horšia 9'— —, lepšia 12'— —. *Mak:* 27'50— —, všetko po 50 klgr.

Lekvár srbský transito 17'50—50 — po klgr.

Semená: Červená ďatelina nová 50'—66'—. Lucerna 42'—70'—, všetko 50 klgr.

Sviňská masť 54'50— —, Slanina ³/₁₀₀ 45'—⁴/₁₀₀ 45'50— —, udená dobrá slanina 50'— — po 50 klgr.

Petrolej trojkřížový 50'75, dvojkřížový 43'— za 50 klgr. netto.

Olej repcový 80'— — za 100 klgr.

Remeň: podošvy k. 158—160; tercy prima k. 150—158; anglické odpadky k. 140—145; telaciny k. 390—420; pitlingy 275; koňaciny vrázkované k. — — — —; tažené k. — — — —

Bliskavý remeň k. 145—150; prsné listy k. 175—180; horniacke futrienky: strednie k. — — — —, väčšie — — — — metr. cent.

Spiritus odanený raffinovaný 116'50— —, denaturovaný 37'—37'1/2.

Spisy redakcii zaslané.

Upozornenie: Keď chcete si zadovážiť tuto vypísané knižky, vždy dávajte pozor na to, že ktorú knižku u koho objednať máte. To máte tu pri každej uvedenej knižke vždy pekne vypísané. Teda neposielajte peniaze na vydavateľstvo «Kreštana», lež vždy tomu, kto patričnú knižku predáva.

Nábožný život a smrť jedného slovenského mláďa v Amerike. Podáva *Jablonovskij*. Vydáva Martin *Kollár*, farár v Nádaši, red. «Katol. Novín». Cena 24 hal. Objednať možno: Red. Katolícké Noviny, Pozsony Nádas. Vrele odporúčame.

O Černohorcoch. Listy z Cetinia roku 1878. od L. P. *Nenadoviča*. Preložil Vlad. *Mičátek*. Cena 2 koruny. 320 strán. Objednať možno: J. *Gašparík*, Turóc Szent Márton. Kniha táto je veľmi zaujímavá a poučná. Sú v nej veľmi pekné obrazy. Zvlášte čítacím spolkom snažne odporúčame.

Zábavivo-mravné čítanie pre katolícky horňo-uhorský ľud slovenský. 2 číslo. **Návod k získaniu jubileumom vch odpustkov** jedentisícdeväťstotého roku. Napísal Juraj *Hahnekamp*. Poslovenčil: Vydavateľ. Sklepná cena 12 halierov. Dostať u redaktora a vydavateľa: Conštant *Kniha* v Nagy-Tapolcsány.

3. číslo. **Najdený dukát alebo Boh odplatí.** Cena 8 halierov. Dostať ako vyšej. Vrele odporúčame.

Obzor. Časopis pre hospodárstvo, remeslo a domáci život. Ročník XIII. číslo 4. Vychádza koncom každého mesiaca. Predplatná cena na celý rok 2 kor. Zodpovedný redaktor a vydavateľ Juraj *Babka* v Lipt. Sielnici (Liptó-Szielnicz).

Zábavné a poučné knižky č. 3. Skrotenec a iné články, cena 20 hal. Turčianský Sv. Martin. Túto knižku pre jej rozmanitý, veľmi poučlivý obsah veľmi odporúčame. Dostať u knihtačiarско-účastinársky spolok v Turč. Sv. Martine.

N. V. Gogol' Revizor, komedia v piatich dejstvách. Preložil Fedor Jesenský. Cena 1 kor. Dostať u Fedora Jesenského v Trnave (Nagyszombat) a u slovenských knihkupcov. Pre ochotníkov našich divadelných hier výborné toto dielo snažne odporúčame.

Detvan, báseň Andreja Sladkoviča. Vydáva knihkupecko-nakladateľský spolok v Turč. Sv. Martine. Na sklade u Jozefa Gašparíka v Turč. Sv. Martine. Cena 30 halierov.

Veselá knižnica : Humoristické prednášky, sošit 16. (dielu II. sošit 4). Vydáva Augustin Paulovič. Cena 12 h. Dostať u A. Horovitzu v Trnave.

Sborník museálnej slovenskej spoločnosti. Ročník V., Százok II. Turčianský Sv. Martin 1900.

Časopis museálnej slovenskej spoločnosti. Rediguje A. Sokolík, tajomník. Ročník III. Číslo 6.

O «Museálnej Slovenskej Spoločnosti» treba vedieť, je to spoločnosť vedecká vládou potvrdená ku zachovávaní veškerých starožitností a pamätností slovenských tak na poli umeleťstva a priemyslu jako aj jazykozpytu a vôbec všetkého, čo sa slovensko-národnej vzdelanostnej historie týče. Členom spoločnosti tejto je, kto ročný poplatok 4 koruny riadne platí, za to obdrží «Časopis mus. sl. sp.» (mesačné sošity). Vláda podporuje tento ústav ročnou príspevkou 600 korún, a nedávno schválila obetivavosť slovenského obecnstva. — Ba či sa dožijeme, žeby aj cirkevná vrchnosť svoj cirkevný spolok sv. Vojtecha podporila a schvaľovala, veď tento není ani v Turč. Sv. Martine?

«Ja som nepoškrvnené počatie», to jest **Lurdská Panna Maria**. Modlitebná knižka zvláštne pre čitateľov lurdskeho zjavenia Bl. P. Marie s lurdskými litaniami, novenami a dvoma lurdskými piesňami. Spracoval Jozef **Kompánek**, farár veľko-ostratický v biskupstve nitrianskom. Druhé opravené vydanie. Dostať: Tlačiareň Karla **Salvi** v Ružomberku (Rózsahegy). Cena v plátne viazaného výtisku s poštou 65 kr.

Nauka o hospodárstve. Nákladom «Ľudových Novín». — K dostaniu u pôvodcu: dp. Andreja Bážik, farára v Lipt. Lúčkach, ostatná pošta: Liptó-Tepla. Cena 60 halierov. Vrele odporúčame našim slovenským hospodárom, ako pri rozumnom a praktičnom obrábaní pozemkov prepotrebnú poučovateľku.

Rozpomienky a kresby. Napísal Pavel Kuzmány. Sú to samé kratšie, veľmi milé, zábavné a poučné rozprávky. Sú ony zriedkavé skvosty v našej slovenskej spisbe: plné vtípu a pekných opisov, plné žartu a vážnych myšlienok. V nich vidíme Slovensko tak verne opísané, že láskou zahorí zaň každý, kto prečíta si Kuzmányho «Rozpomienky a kresby». Myslíme, že najkrajšie uctíme si pamiatku nebohého tým, keď rozširovať budeme tento krásny spis jeho. S tým i našu ľudovú spisbu podporujeme, lebo čistý zisk daroval na vydávanie spisov pre ľud. Cena jedného výtisku je koruna, s poštou o 10 halierov viac. Objednať možno knižočku i v administrácii «Ľudových Novín».

Svätý Anton Paduanský. Veľký divotvorca a Chlieb chudobných. Spracoval **Anton Klimcsik**, r. k. farár hybbský. S odobrením patričnej vrchnosti. Strán 32. Cena 10 kr. Vydala Tlačiareň sv. Gerharda v Budapešti (VIII., Práter-utca 44.) Vrele odporúčame dielko toto našim čitateľom.

«Az erdélyi gazdasági egyet könyvkiadó vállalata» vydal tlačou knižtlačiarne Franklin-Társulat v Pešťbudíne nasledujúce slovenské spisy: **Domáca záhrada**. Napísal Gustáv Ritter. S obrázkami. Strán 55. Cena 80 halierov. —

O dojnjej krave. Napísal Géza Hauer. Strán 30. Cena 60 hal. — O oraní a sejbe. Napísal Arpád Hensch. Strán 38. Cena 50 hal. — **Pestovanie a zužitkovanie vrby košíkárskej.** Napísal Franc Marc. Str. 30. Cena 50 hal. — **O dochovávaní teliec.** Rozpráva Gazda Rozumec. Sdeľuje Bela Tormay. Str. 31. Cena 50 hal. Vrele odporúčame.

PREDAJ.

Jeden dobre dôchodkový **farbiarský kšeft z manglov i domom** pre nemoc je hneď na predaj; v Bánovcäch (Trenčianska stolica) u

Štefana Schmidta.

Slov. roľníkom do pozornosti!

Od 1. júla t. r. vstúpi do života zákon, ktorým sa *zakazuje cestujúcim agentom predávať hospodárske stroje jednotlivým roľníkom.*

Zákon tento zachráni roľníkov pred rozličnými podvodmi, ktorým za d'he roky nesvedomíťmi agentmi vystavení boli.

Preto odporúčam pp. roľníkom, aby s cestujúcimi agentmi neuzavierali smluvy, lebo taká smluva nemá platnosti pred vrchnosťou.

Kto potrebuje a chce si objednať dokonale, solídne a trvácce hospodárske stroje, nech sa obráti na podpísaného o cenník hospodárskych strojov. Tento sa mu dopošie zdarma a franko. Komu by sa však ľúbilo navštíviť moju dielňu osobne a obzreť si potrebné stroje, bude mi vítaný.

Michal Treskoň,

strojník a majiteľ dielne na hospodárske stroje
v Bytči (Nagy-Bittse, Trenč. stol.)

Dvojnásobne elektromagnetický kríž

Nie Voltov kríž!

R. B. Nr. 86967 uzdravuje a rozveseluje, za čo dobre stojíme pri lámke, lupaniu, astmatických galibách, beznivosti hucaniu uší, migrenu, záduhu, isebli, **bladosti závratu**, zlému sluchu, nemociam nervov, influenze, žltosti, **krčom žalúdka**, ischiasu, udieraníu krve, **krčom**, proti všeobecnej slabosti a. t. d.

Nie tajní prostriedok!

I 20-ročné choroby byly už takým spôsobom odstránené.

Celkom zvláštnym spôsobom upozorňujeme ctené obecnstvo, že môj apparát nemá sa pomýliť s apparátom Voltu, ktorý na základe svojej neužitočnosti nielen v Nemecku, ale i v Rakúsku je zakázaný, kdežto moja dvojnásobne magnetiční kríž nr. 86967 na základe svojej vymeřanej liečacej sily zvláštnym spôsobom sú odporúčané. — Ten chorý človek, ktorý by týmto prostriedkom aspoň behom 45 dní nebol uzdravený, naspät' dostane svoje peniaze. Kde nič nemohlo pomôcť, prosím môj apparát upotrebiť.

Malý apparát stojí 4 krun. ktorý je len pre deti a pre veľmi slabé ženy.

Veľký apparát 6 krun. Pri ťažkých chorobách zastaraných aj 20 rokov sa má upotrebovať.

Len pre zastaralé choroby a influenzy. S dobierkou alebo s vopredným poslaním peniazí rozposiela hlavná ústredná predávajúca miestnosť pre vlast' a cudzozemsko

ALBERT MÜLLER,
Budapešť, V., Vadász-u. 42 M. Kálmán-u. na rohu.

Neslýchaná lacnota!

1 kgr. bársakej farvy olejovej farby
50 hal. (25 kr.)
1 kgr. Prima Patent I-á Firnis 72 hal.
(36 kr.)

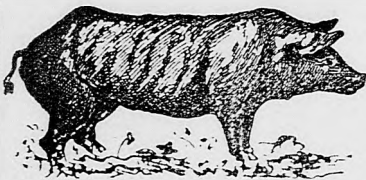
Samopozlatník.

Každý môže si sám pozlátiť obrazy lebo zrkadlo
spolu so štetcom 1 fl'aša 50 hal. (25 kr.)

Dostat'

u bratov Brüll
dieľ novom sklade

Budapešť, VII., Dob-utcza 46.

Pozornosti našich hospodárov

čo najvrelšie odporúčame po
celom svete rozšírený a za
výborne účinkujúci uznalý
liek

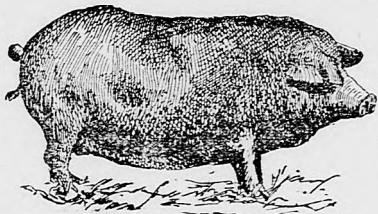
proti
dúlu sviň,

ktorý obmedzuje šírenie sa choroby tej; výbornou svojou chemickou
slohou nielen od rozličných chorôb zachráni ošipané, ale aj vykrmeniu
týchto v najväčšej miere pripomáha; o čom mnoho
tisíc dakujúcich listov a
osvedčení svedčí. — Cena
spolu s návodom jedného
pôvodného polkilového ba-
lika je

koruna 1.—

jednokilového väčšieho

koruna 1.80

19 kilového balika franco
posiela

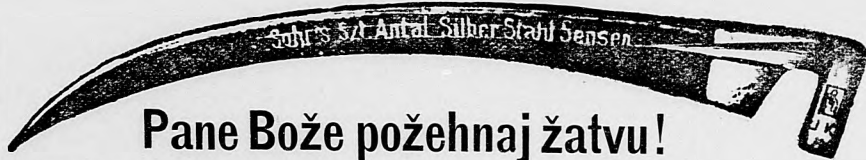
Szent-István gyógyszertár Somogy-Szill.

Taktiež tam je k dostaniu, pri lámke, lúpaniu, rheume, pri neduhoch,
križov a iných kostí znamenite účinkujúci

Balsam proti lámke

ktorý už premoženým prinavrátil
úplne zdravie. — o čom pôvodné
dokumentá svedčia. Pri riadnom
užívaní povyháňa akékoľvek ne-
duhy kostí, organizmus nápadne posilňuje, a týmto spôsobom jeho pri-
rodzená vlastnosť je, že telu mladistvú ohybnosť dodáva.

Cena jednej pôvodnej kor. 1.40. Jednej väčšej pôvodnej skl. kor. 2.40
skl. s návodom je

Ochranná
známka

Pane Bože požehnaj žatvu!

vybavia v ten deň, v ktorý príjdu. Objednávateľia takto ešte aj z najďalších krajov 2—3 dňoch obdržia objednané kosy.

Adresa na objednávky:

SOHR JÓZSEF úrnak, Somogy-Szill.

Ceny „Svato-Antonských“ striebro- 60 65 70 75 80 85 90 95 100 cm. dlhé
oceľových kôs sú nasledujúce: 90 kr. 95 kr. 1 zl. 1.05 zl. 1.10 zl. 1.15 zl. 1.20 zl. 1.25 zl. 1.30 zl.

Pri objednaní 5 kusov kosová fabrika zablatí poštové trovy; pri objednaní 10 kusov zaplatí nielen poštové trovy, ale aj jednu kosu
dá na návdavok. Amergauská oslička je najprimeranejšia ku „Svato-Antonskej“ kose, stojí 20 kr. «Diadal» striebro-oceľový prístroj na
naklepanie nákov a kladivko za 85 kr. — Obrázkové cenníky zdarma pošlem.

Svedomitá, presná, a rýchla výsluha. — Úplná záruka.

Tlačou Stephaneuma. V Budapešti, VIII. Szentkirályi-utca 28/a.

Založená 1735.

* Telefon 395.

**Mestská lekáreň k
ČIERNEMU ORLOVI**

Temešvár,

vnútorné mesto, námestie sv. Juraja

Adressa telegrammu: Mestská lekáreň, Temešvár.

Chýrečný aether proti lámke a lúpaniu je najvýbornejším prostriedkom proti lámke, lúpaniu a iným
rheumatickým chorobám, proti trhaniu, boľasti nervov, picha-
niu, boleniu zubov atď. Účinok je istý a chytrý, obyčajne
po 1—2 natrení. Nesčíselné vďakočinenie to dokazujú. Cena
flaše 2 koruny, cena flaše na prábu 1 koruna.

Vodka na prsá a na plúca: Výt'ah z kolociera s
vápnom fosforového kyslíku stal sa svetochýrnym následkom
výborného výsledku, doposiaľ je neprekabáteným prostried-
kom hojacim, ulavujúcim a soslilňujúcim zvlášte pri kašli,
somárskom hurute, pri zlých pľúcach, pri pľucovom hurute,
pri zachripnutí atď. Veľa vďakočinení potvrduje istý výsle-
dok tohoto prostriedku. Cena jednej flašky 2 koruny, flašky
na prábu 1 koruna.

Krv čistiace pilulky temešvárskej mestskej
lekárne veľmi dobrú stolicu robia, ktorá chytro a prajne
účinkuje bez toho, že by prameňom krčov bola, alebo aj
v tej najmenšej miere nebezpečná bola, a preto tie pilulky
odporúčame zvlášte pri tvrdej stolici, pri žalúdkovom hurute,
pri zimnici, keď človek nemá chuti po jedle, a pri všetkých
chorobách tak žalúdka, jako i brucha. Jedna škatulka 42
halierov, šesť škatuliek 2 koruny, 10 halierov.

Tieto vyprobované a za výborné uznane
prostriedky dostať jeáine v temešvárskej
mestskej lekární, a len vtedy sú oprav-
divé sú-li obdarené obrannou známkou
a podpisom. A preto varujeme sa falšo-
vaných a napodobňovaných falšných vecí.

Posielame s doberkou, alebo pred-
bežným poslaním summy (i s pričinením
32 halierov na balikovanie a poštové
útraty) Objednané vyše 10 korun franco.

Dáva sa do predaju **bašovský mlyn** novomestskej
prepositúry. Kto by sa o ten kup zaujmal nech svoju
offertu spisebne dá na vedomie pánu advokátovi Lajošovi
Javorka v Novom Meste nad Váhom (Vágujhely).